

La gent gran i els treballadors de les residències han estat les principals víctimes de la primera onada de la crisi sanitària pel coronavirus a Catalunya. Les Terres de l'Ebre han estat, però, una relativa excepció. Il·lustrem les dos cares amb testimonis de primera línia.

Les residències: la contenció a l'Ebre enmig d'un drama de país

Terres de l'Ebre Ò. Meseguer

Els geriàtrics han estat el centre neuràlgic i la viva imatge del drama del coronavirus: la capacitat de contagi i l'agressivitat amb els vulnerables del virus; la solitud de la mort portada a l'extrem, amb els familiars sense poder-se acomiadar dels seus pares i avis morts; la impotència dels treballadors. El SETMANARI L'EBRE ha parlat amb dos testimonis de primera línia d'este drama: dos treballadors d'origen ebrenc [vegeu pàgina 4] en dos de les residències més afectades del país, la situació de les quals ha contrastat amb la relativa bonança que ha regnat a les Terres de l'Ebre. N'hem parlat també amb els responsables d'una de les residències més grans del territori [vegeu plana 3]: un centre de la Ràpita completament lliure de Covid-19 durant tot este temps. La creu i la cara d'una tragèdia de país.

Segons dades de finals d'abril, la meitat dels europeus que havien mort víctimes de la Covid-19 vivien en centres de gent gran. A l'Estat espanyol i a Catalunya, la Fiscalia investiga diversos casos i el president de la Generalitat, Quim Torra, va arribar a admetre a principis d'abril que les coses no s'havien fet bé amb les residències, algunes de les quals es van haver d'intervenir directament per part de la Generalitat. Una de les mesures concretes va ser l'assumpció de les competències per part del Departament de Salut, en detriment d'Afers Socials i Famílies. Segons les

Imatge d'arxiu de la residència d'Amposta.

LA DADA

3.965 morts a les residències catalanes fins a l'1 de juny

xifres acumulades fins dimarts passat, 2 de juny, de les 12.289 persones que havien mort a Catalunya per la Covid-19, amb una prova PCR feta o com a sospitosos, 3.965 havien mort en una residència (1.648 defuncions amb positiu confirmat i 2.317, sospitosos), 6.706 en un centre hospitalari o sociosanitari i algunes de les quals derivades per les residències i 777 al domicili.

Un total de 13.952 persones han estat confirmades com a positius

LA DADA

8 morts a les residències ebrencs, avui lliures de Covid-19

de coronavirus a les residències. Això vol dir que un de cada cinc residents de Catalunya ha tingut el coronavirus, confirmat amb PCR o prova diagnòstica, i a partir d'aquí es pot entrar en el terreny pantanós dels sospitosos. Fins al 24 de maig, Salut també reportava els casos sospitosos -ho determinava un metge de primària a partir de símptomes compatibles amb la Covid-19-, que van superar els 36.500. És a dir, podríem afirmar que més de 50.000 residents d'un

total de 64.000 (més del 75% dels residents a Catalunya) bé han tingut coronavirus, bé n'han patit algun símptoma, tot i que estos símptomes també són compatibles amb altres patologies i en l'últim període de criatge amb PCR a les residències, s'ha constatat que la majoria de casos sospitosos donaven negatiu. Esta seria una de les raons per les quals Salut ha deixat d'oferir esta informació, que sí que permetia, però, constatar les excepcionals dificultats de radiografia i gestió de la pandèmia.

Algunes veus han imputat la dramàtica factura del coronavirus a les residències a les retallades de l'última dècada en salut i serveis socials públics, però certament el sistema de geriàtrics ja estava majoritàriament gestionat, des d'abans de l'anterior crisi econòmica, per entitats amb ànim de lucre, que ofereixen als seus centres places concertades. "La prestació pública de serveis residencials per a les persones grans sempre ha estat minoritària, abans, durant i després de la crisi econòmica", conclouia en un article a *El País* Francesc José María Sánchez, que va ser director gerent de l'ICS entre el 2006 i el 2008.

D'altra banda, prop de 2.000 professionals de residències estaven encara esta setmana aïllats per sospita o confirmació, una xifra que va arribar a ser de prop de 6.000 arreu del país, d'un total de 75.000 treballadors, i això en un moment de màxima efervescència de la crisi sanità-

ria -cap a finals d'abril- en què no es posava ni de bon tros en aïllament tots els professionals que ho haurien requerit.

El cop, però, ha estat minimitzat a les Terres de l'Ebre. Tot i ser una de les demarcacions més envellides del país, el sector dels geriàtrics ha driblat este gravíssim impacte. Hi ha hagut un total de 16 positius confirmats i 8 morts (2 d'elles amb positiu), dos dels quals al convent de la Consolació de Jesús, d'entre més de 2.000 usuaris si s'hi inclouen els centres de menors i de discapacitats. Si bé es van arribar a reportar 769 casos sospitosos acumulats a les residències fins al 24 de maig, és obvi que era una xifra equívoca, com s'ha constatat amb el criatge amb PCR.

La realitat alleugeridora de les residències ebrencs és que no hi ha cap cas de coronavirus actualment i que de les 18 residències de gent gran amb 1.410 persones usuàries, 16 estan catalogades com a verdes i 2 com a taronges. Els centres verds són Covid negatiu que no tenen tampoc casos d'aïllament preventiu. Els vermells són centres amb pacients Covid positius i els taronges, centres amb algun resident aïllat -no és el cas dels dos centres ebrencs- o amb alguna reforma estructural pendent per tal de facilitar la sectorització i l'aïllament si s'arriba a detectar algun cas.

Amb la fase 3 a la cantonada, les residències podran rebre més d'un familiar a l'exterior dels centres i es relaxaran algunes mesures.